

**Diagnoza implementacji Kompetencji Kluczowych
w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych
oświaty i rynku pracy**

***CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W WYSOKIEM MAZOWIECKIEM***

Opracowanie: **Józef Sokolik**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt finansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Spis treści

Diagnoza implementacji Kompetencji Kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W WYSOKIEM MAZOWIECKIEM	1
I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY	3
I.1 Położenie geograficzne	3
I.2 Opis bazy dydaktycznej	3
I.3 Charakterystyka uczniów szkoły	5
I.4 Charakterystyka kadry pedagogicznej	7
I.5 Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych	8
II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE	11
II.1 Efekty kształcenia:	11
II.1.1 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości;	11
II.1.2 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej	12
II.1.3 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki....	13
II.1.4 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych	14
II.2 Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów	17
II.3 Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe;	17
III. RYNEK PRACY	19
III.1 Regionalny i lokalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki	19
III.2 Kompetencje Kluczowe a rynek pracy	19
III.3 Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy	20
IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH	21
IV.1 Prognozy demograficzne	21
IV.2 Współpraca szkoły z zakładami pracy	22
IV.3 Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy	24
V. WNIOSKI I REKOMENDACJE	25

I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

I.1 Położenie geograficzne

Miasto Wysokie Mazowieckie w którym znajduje się Centrum Kształcenia Zawodowego położone jest w województwie podlaskim, w powiecie wysokomazowieckim. Usytuowane jest na Wysoczyźnie Wysokomazowieckiej nad rzeką Brok - dopływem Bugu. Wysoczyzna ta stanowi węzeł wodny, którego wody rozchodzą się do Bugu i Narwi. Nazwa miasta związana jest z pagórkowatą topografią terenu.

Miasto położone jest przy drodze krajowej 66 Zambrów – Wysokie Mazowieckie – Bielsk Podlaski, w odległości 140 km od Warszawy i ok.100 km od granicy wschodniej Polski. Odległość od Białegostoku wzdłuż drogi wojewódzkiej 678 wynosi 50km.

Wysokie Mazowieckie zajmuje powierzchnię – 15,2 km², a liczba jego mieszkańców wynosi ok. - 9.600.

I.2 Opis bazy dydaktycznej

Centrum Kształcenia Zawodowego w Wysokiem Mazowieckiem jest zespołem publicznych placówek oświatowych dla którego organem prowadzącym jest Powiat Wysokomazowiecki. W skład zespołu wchodzi:

- szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży: zasadnicza szkoła zawodowa i technikum,
- szkoły ponadgimnazjalne dla dorosłych,
- centrum kształcenia praktycznego.

Centrum Kształcenia Zawodowego posiada dość dobrze wyposażoną bazę szkoleniową, która stwarza odpowiednie warunki do nauki. Zajęcia odbywają się w pracowniach: przedmiotów ogólnokształcących, w pracowni językowej i pracowniach komputerowych oraz zawodowych.

W pracowni mechatroniki uczniowie mają do dyspozycji trzy zestawy wirtualnego laboratorium Unitr@in z wymiennymi kursami z zakresu elektrotechniki i elektroniki i techniki regulacji do realizacji nowoczesnej koncepcji aktywnej nauki elektrotechniki i elektroniki, techniki cyfrowej, techniki regulacji oraz energoelektroniki. Wyposażenie pracowni stanowią ponadto nowoczesne stanowiska dydaktyczne do prowadzenia ćwiczeń

z zakresu pneumatyki regulacyjnej, hydrauliki i elektrohydrauliki, sterowników PLC, symulacji procesów przemysłowych, sensoryki, procesów ciągłych.

Szkoła dysponuje trzema pracowniami komputerowymi z dostępem do internetu oraz centrum multimedialnym, Do nauki języków obcych posiada pracownię – laboratorium fonetyczne wyposażone jest w urządzenia umożliwiające odczyt i zapis dźwięku w technologii cyfrowej, ułatwia też współpracę ze wszystkimi urządzeniami multimedialnymi. W pracowni znajduje się 16 stanowisk uczniowskich wyposażonych w słuchawki i mikrofony oraz stanowisko nauczyciela z pulpitem sterującym jednostką centralną.

Do poszczególnych przedmiotów szkoła posiada poniższe wyposażenie i pomoce dydaktyczne.

Przedmioty realizowane w ramach programu nauczania	Wyposażenie w środki dydaktyczne
Technologia informacyjna	- zestawy komputerowe - skaner - drukarka - laptop - projektor multimedialny
Matematyka	- modele brył prawidłowych i obrotowych - siatki brył i figur płaskich - komplet przyrządów geometrycznych
Fizyka	- wagi szalkowe - odważniki - zestaw do magnetyzmu
Chemia	- modele chemiczne atomów - układ okresowy pierwiastków - zestaw foliogramów - telewizor - DVD - rzutnik pisma
Geografia	- mapy - atlasy - rzutnik pisma
Biologia	- tkanki, preparaty mokre

	<ul style="list-style-type: none"> - preparaty mikroskopijne - mikroskop – 5 szt. - rzutnik - plansze – układ człowieka - filmy DVD/kasety - foliogramy
Przedsiębiorczość	<ul style="list-style-type: none"> - podręczniki - foliogramy - filmy
Języki angielski	<ul style="list-style-type: none"> - tablice gramatyczne - mapa czas nieregularny
Język niemiecki	<ul style="list-style-type: none"> - plansze językowe - mapa Niemiec - plansz czas nieregularny
Język rosyjski	<ul style="list-style-type: none"> - zestaw „alfabet rosyjski” - tablice –czasowniki

Ponadto w szkole znajdują się: sala gimnastyczna z siłownią, biblioteka szkolna, pracownie szkolenia praktycznego w zakresie kierunków samochodowych. Uczniowie uczęszczający do szkół o profilu mechanicznym korzystają z dobrze wyposażonych warsztatów, wyposażonych w nowoczesny sprzęt diagnostyczny. Szkoła zatrudnia instruktorów oraz posiada własne pojazdy do szkolenia w zakresie nauki jazdy (samochody osobowe, ciągnik).

W szkole funkcjonuje Szkolny Ośrodek Kariery, w którym przygotowujemy młodzież do podjęcia roli zawodowej i świadomego kierowania swoją karierą.

I.3 Charakterystyka uczniów szkoły

W Centrum Kształcenia Zawodowego w klasach dla młodzieży kształci się obecnie 388 uczniów w kierunkach rolniczych, mechatronicznych i mechanicznych. Ponad 86 % czyli 334 uczniów szkoły pochodzi z terenów wiejskich. Codziennie do szkoły dojeżdżają własnymi samochodami lub środkami komunikacji publicznej. Rodzice uczniów zazwyczaj mają tylko podstawowe lub średnie wykształcenie i często nie potrafią efektywnie wspierać swoich dzieci w rozwoju intelektualnym i zawodowym. Dlatego ich dzieci nie rzadko, mają niską motywację do nauki, brakuje im wiary we własne siły

i możliwości. Zdecydowana większość uczniów w szkole to chłopcy. Odsetek dziewcząt wynosi ok. 9%, z tym, że technikum tylko 2,5%. Ta sytuacja wynika z kierunków kształcenia realizowanych w szkole, które uchodzą za typowo męskie.

Duża część młodzieży przychodzi do szkoły ze słabymi ocenami na świadectwach i potrzebuje wsparcia. W ostatnim procesie rekrutacji do zasadniczej szkoły zawodowej przyjmowana była młodzież, która w wyniku rekrutacji uzyskała od 17 do 72 pkt. na 200 możliwych. Średnia punktacja do zasadniczej szkoły zawodowej wyniosła 40 pkt. Do technikum młodzież przyjmowana była z punktacją od 36 do 147. Średnia liczba uzyskanych punktów rekrutacyjnych do technikum wyniosła 72.

W szkole uczy się 5 uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności. U jednego ucznia stwierdzono lekki stopień niepełnosprawności, natomiast u 4 pozostałych umiarkowany.

Analiza SWOT

Charakterystyka uczniów

Znajomość wymogów, potrzeb i prognoz rynku pracy

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▫ łatwy dostęp do danych o rynku pracy ▫ właściwy wybór szkoły zgodnie z potrzebami rynku pracy ▫ dostosowywania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy ▫ umiejętność przygotowania określonych dokumentów aplikacyjnych ▫ usługi doradcze wspomagające kształtowanie kariery zawodowej ▫ organizowania seminariów, spotkań, warsztatów z udziałem instytucji zaangażowanych w monitorowanie regionalnego rynku pracy ▫ analiza sytuacji na regionalnym rynku pracy, w tym m.in. w zakresie przewidywanej sytuacji na rynku pracy wybranych zawodów ▫ znajomość oczekiwań pracodawców 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ większa możliwość znalezienia pracy dzięki zdobyciu wykształcenia w kierunku poszukiwanym na rynku pracy ▫ umożliwienie osobom pracującym w rolnictwie nabycia kwalifikacji zawodowych, które pozwolą na podjęcie dodatkowej działalności, zbliżonej do rolnictwa ▫ przygotowanie do korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych

odnośnie pożądaných kwalifikacji i umiejętności pracowniczych	
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▫ niski poziom wiadomości i umiejętności uczniów ▫ brak wsparcia ze strony rodziców, brak wzorców osobowych, warunków do nauki ani wsparcia na drodze rozwoju zawodowego ▫ brak u uczniów umiejętności planowania kariery zawodowej ▫ trudności w wyszukiwaniu i przetwarzaniu informacji ▫ niski poziom świadomości zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ słaba pozycja na rynku pracy ▫ wyrobienie przekonania o nieprzydatności społecznej ▫ przedwczesne wykluczenie z systemu edukacji ▫ niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do zmieniających się wymagań na rynku pracy

I.4 Charakterystyka kadry pedagogicznej

Kadra dydaktyczna Centrum Kształcenia Zawodowego składa się z 42 nauczycieli:

- Nauczycieli stażystów – 4
- Nauczycieli kontraktowych – 16
- Nauczycieli mianowanych – 13
- Nauczycieli dyplomowanych – 9

Niemal wszyscy posiadają pełne kwalifikacje do nauczania swojego przedmiotu oraz kwalifikacje pedagogiczne. Jedynie trzech nauczycieli stażystów jest w trakcie zdobywania kwalifikacji pedagogicznych. Wielu nauczycieli posiada również dodatkowe kwalifikacje do nauczania innego przedmiotu. Nauczyciele w sposób ciągły podejmują działania w zakresie doksztalcania i doskonalenia. Wielu podwyższa swoje kwalifikacje uczestnicząc w różnorodnych studiach i kursach, między innymi zdobywają dodatkowe kwalifikacje do nauczania innych przedmiotów, zyskują uprawnienia egzaminatorów maturalnych i egzaminatorów zawodowych.

W szkole zatrudniony jest w pełnym wymiarze godzin pedagog szkolny. Dwóch nauczycieli zatrudnionych w szkole posiada kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego.

Analiza SWOT

Kadra pedagogiczna w aspekcie kształtowania Kompetencji Kluczowych

Umiejętność dostosowywania programów do zmieniających się uwarunkowań środowiskowych i rynku pracy

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▫ odpowiednie wykształcenie i przygotowanie kadry pedagogicznej, ▫ młoda, zaangażowana kadra, ▫ dążenie do uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji na drodze studiów podyplomowych, szkoleń i kursów, ▫ stosowanie efektywnych metod nauczania, ▫ gotowość do prowadzenia zajęć dodatkowych, kółek zainteresowań, wycieczek edukacyjnych, ▫ organizowanie spotkań z pracodawcami. 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ lepsze przygotowanie warsztatu pracy ▫ dążność do podnoszenia zdawalności egzaminów końcowych ▫ wyposażenie uczniów w zasób wiedzy, aby mogli kontynuować naukę na studiach wyższych ▫ przygotowanie uczniów do wykorzystania zdobytej wiedzy teoretycznej w działaniach praktycznych, ▫ tworzenie nowych programów autorskich ▫ dopasowanie programów do indywidualnych potrzeb ucznia, ▫ poznanie oczekiwań pracodawców
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▫ znikomy wpływ pracodawców na programy kształcenia (zwłaszcza praktycznego) ▫ brak pełnej stabilności kadry w zakresie kształcenia przedmiotów zawodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ trudności w znalezieniu kadry pedagogicznej do prowadzenia przedmiotów zawodowych.

I.5 Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych

Głównymi problemami w kształceniu kompetencji kluczowych i zawodowych wskazywanymi przez nauczycieli są:

- zbyt mała ilość godzin zajęć z języków obcych, nie pozwala to na systematyczność ćwiczenia kompetencji kluczowych,
- często obserwowany jest u uczniów brak umiejętności czytania ze zrozumieniem i trudności w interpretacji tekstu,
- uczniowie za mało czasu poświęcają na naukę samodzielną, w tym na odrabianie prac domowych, wynikają z tego problemy z utrwaleniem wiadomości i umiejętności zdobytych podczas zajęć lekcyjnych,

- usprawiedliwione i nieusprawiedliwione nieobecności uczniów na zajęciach powodują luki w zakresie realizowanych treści programowych i kształconych umiejętności, które nie przez wszystkich uczniów są w pełni uzupełnione,
- miesięczne praktyki zawodowe w trakcie roku szkolnego, nie sprzyjają nauce przedmiotów ogólnokształcących,
- niski poziom wiedzy i umiejętności uczniów przychodzących do szkoły,
- ze względu na pochodzenie wiejskie uczniowie często pozostają w domu i pomagają rodzicom w prowadzeniu gospodarstw rolnych,
- niska motywacja do nauki oraz małe wsparcie ze strony rodziców,
- uczniowie wykazują zbyt niski poziom świadomości zawodowej,
- uczniowie wykazują trudności w rozwiązywaniu zadań problemowych.

Analiza SWOT

Współpraca nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących z nauczycielami przedmiotów zawodowych

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▫ współpraca nauczycieli w zakresie realizacji treści programowych ▫ wspólne rozwiązywanie problemów wychowawczych ▫ indywidualne podejście do uczniów – wspólne rozwiązywanie problemów dydaktycznych ▫ wymiana doświadczeń w ramach prowadzonego wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli ▫ przekazywanie innym nauczycielom informacji z udziału w szkoleniach zewnętrznych (szkoleniach, konferencjach i seminariach) ▫ analiza wyników egzaminów maturalnych oraz potwierdzających kwalifikacje zawodowe ▫ wspólne tworzenie dokumentów 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ nie powtarzanie na dwóch przedmiotach takiego samego materiału ▫ szersze wykorzystanie umiejętności ▫ poprawa zachowania uczniów ▫ poprawa frekwencji uczniów ▫ poprawa wyników w nauce uczniów ▫ wprowadzanie innowacyjnych metod pracy ▫ doskonalenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli ▫ wypracowanie wspólnych rozwiązań podnoszących jakość kształcenia ▫ podniesienie jakości pracy szkoły ▫ innowacyjne programy nauczania ▫ dostosowanie metod kształcenia do indywidualnych możliwości uczniów

<p>wewnątrzszkolnych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ współpraca przy realizacji projektów edukacyjnych w szkole 	
<p>SŁABE STRONY</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▫ niedostosowanie programów nauczania ▫ za mało czasu poświęconego uczniowi o specjalnych potrzebach edukacyjnych ▫ brak zajęć pozalekcyjnych ▫ przedkładanie ważności przedmiotów ogólnokształcących nad zawodowymi ▫ postrzeganie przez nauczyciela nauczanego przez niego przedmiotu jako priorytetowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ brak umiejętności wiedzy rozwiązywania zadań problemowych ▫ rozbieżne treści programowe ▫ brak odpowiedniej współpracy między nauczycielami ▫ osłabienie pozycji innych przedmiotów

II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE

II.1 Efekty kształcenia:

II.1.1 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości;

Pierwszym punktem przeprowadzonych badań z zakresu przedsiębiorczości były dokumenty szkoły (dzienniki i arkusze ocen). Poniższa tabela przedstawia poziom wiadomości i umiejętności podstawowych (na ocenę 2,3), i poziom osiąganych wiadomości ponadpodstawowych (na ocenę 4,5,6), w poszczególnych klasach z zakresu przedmiotu podstawy przedsiębiorczości.

Rok szk.	przedmiot	Kla -sa	Oceny z przedmiotów						Średnia ocen	Osiągnięcia uczniów z zakresu wiadomości i umiejętności na poszcz. poziomach (%)	
			Cel	bdb	db	dst	dop	n-dst		Poziom podstawowy	Poziom ponadpodst.
2005/ 2006	Podstawy przedsiębiorczości	II TR	1	7	6	10	4	0	3.67	100%	50%
2006/ 2007	Podstawy przedsiębiorczości	III TM	0	2	12	18	3	1	3.31	97%	39%
2006/ 2007	Podstawy przedsiębiorczości	III TR	0	2	14	14	0	0	3.60	100%	53%
2007/ 2008	Podstawy przedsiębiorczości	III TR	0	3	8	10	0	0	3.70	100%	52%
2007/ 2008	Podstawy przedsiębiorczości	III TM	0	7	5	8	0	0	4.0	100%	60%
RAZEM: 135 uczniów											

Z powyższej tabeli wynika, iż tylko jeden uczeń ze 135 analizowanych, nie osiągnął poziomu wiedzy na poziom podstawowy, natomiast około 50% uczniów opanowało poziom wiedzy i umiejętności na poziomie ponad podstawowym. Na podstawie danych widać, iż uczniowie potrafią opanować poziom wiadomości w zakresie podstawowym, jednak na podstawie ocen cząstkowych poszczególnych semestrów widać, iż uczniowie mają problemy z umiejętnościami praktycznymi np. wypełnienie dokumentów, druków, wniosków, pisanie podań i CV na komputerze. Uczniowie uzyskują dobre oceny z treści głównie wyuczonych na pamięć, umiejętności praktyczne są opanowywane w słabszym zakresie.

Zaledwie 34% uczniów objętych wywiadem potrafi wypełnić typowe druki tj. przekaz, wniosek o dowód itp. Uczniowie ci stając wobec nowych sytuacji, które zmuszają do

nietypowego postępowania, szybko rezygnują, boją się ryzyka, nie potrafią myśleć w sposób twórczy i innowacyjny. Główne przyczyny to niska samoocena, niepowodzenia szkolne, trudności z opanowaniem wiadomości, wiejskie pochodzenie. Tylko 18% badanych uczniów wyraziło zainteresowanie założeniem własnej działalności gospodarczej. Jak przedstawiają główna przyczyna to wysokie ryzyko, brak pomysłów, brak środków finansowych, oraz nieumiejętność wprowadzania zmian i podejmowania wyzwań.

II.1.2 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej

Z przeprowadzonego wywiadu i dokonanej analizy na grupie 67 uczniów wynika, że 60% z nich posiada komputer w domu, a pozostała część korzysta z komputera głównie w szkole. Wynik ten przedstawia jeden z ważnych braków w procesie nauczania i zdobywania nowych umiejętności oraz nawyków w toku bezpośredniego kontaktu z pracą na komputerze. Sytuacja ta wyklucza obecność technologii informacyjnej w realizowaniu zadań codziennych w kontekście nauki, porozumiewania się czy rozwiązywanie zadań problemowych.

Tylko 34% badanych uczniów posiada w domu dostęp do Internetu. Spowodowane jest to zamieszkiwaniem terenów wiejskich, gdzie dostęp do nowych technologii nadal jest tam ograniczony fizycznie, lub niechętnie przyjmowane przez tamtejsze środowisko. Brak dostępu do Internetu ogranicza proces poznawczy tego medium, wyklucza realizowanie zadań dostępnych coraz częściej drogą online. Stan taki powoduje, że Internet spostrzegany jest głównie jako źródło rozrywki, przez co wyuczenie kompetencji kluczowych z zakresu TI jest trudne.

Analiza SWOT

Silne strony	Szanse
<ul style="list-style-type: none"> ▫ znajomość urządzeń komputerowych i wybranych programów ▫ łatwy dostęp do szkolnej pracowni komputerowej ▫ większość uczniów posiada komputer 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ uczeń korzysta z komputera w dowolnym miejscu i czasie ▫ łatwy dostęp do pracowni komputerowej ▫ częste obcowanie z komputerem daje większą szansę na jego poznanie

w domu ▫ ogólne zainteresowanie i chęć korzystania z narzędzi TI	i pełniejsze wykorzystanie ▫ traktowanie komputera jako narzędzia niezbędnego w życiu codziennym
Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▫ brak umiejętności planowania zadań złożonych ▫ słaby dostęp do Internetu poza szkołą ▫ chaotyczne posługiwanie się Internetem na zasadzie „informacja znajduje ucznia a nie uczeń informację” ▫ postrzeganie Internetu wyłącznie jako miejsca rozrywki ▫ nie przestrzeganie praw autorskich ▫ brak umiejętności bezpiecznego przechowywania informacji 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ wykorzystanie komputera w sposób powierzchowny ▫ brak możliwości dotarcia do informacji ▫ strata czasu, uzyskanie informacji niekompletnej lub nietrafnej – zbytecznej ▫ brak umiejętności odpowiedniego wykorzystania Internetu ▫ często nieświadome wejście w konflikt z prawem ▫ utrata informacji, nieświadome udostępnienie informacji osobom trzecim

II.1.3 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki

Zestawienie ocen końcoworocznych z matematyki w klasach pierwszych w latach 2005 – 2007 przedstawia poniższa tabela.

Rok szkolny	Klasa	Liczba ocen						Średnia ocen
		cel	Bdb	db	dst	dop	ndst	
2007/2008	I TMk	0	3	4	3	11	2	2,8
	I TM	0	0	1	4	11	0	2,4
	I TR	0	0	5	5	23	0	2,5
2006/2007	I TM	0	0	1	5	13	0	2,37
	I TMk	0	4	2	3	10	1	2,9
	I TR	0	1	1	2	23	1	2,21
2005/2006	I TR	0	1	2	7	13	0	2,61
	I TM	0	1	3	4	18	2	2,39

Zestawienie wyników sprawdzianów badających wiadomości i umiejętności z matematyki absolwentów gimnazjum rozpoczynających naukę w szkole

Rok szkolny	Liczba ocen						Średnia ocen
	cel	bdb	db	dst	dop	ndst	
2007/2008	0	0	1	10	14	47	1,51
2008/2009	0	0	0	1	8	47	1,18

Na podstawie analizy sprawdzianów na wejście, obserwacji własnych stwierdzi należy, iż uczniowie z roku na rok mają poważniejsze problemy z matematyką. Młodzież nie radzi sobie z:

- różnego typu obliczeniami (około 82% uczniów),
- poprawną kolejnością wykonywania działań (około 75% uczniów),
- wykonywaniem działań na ułamkach i pierwiastkach,
- zastosowaniem wzorów skróconego mnożenia (93%),
- przekształcaniem wzorów,
- rozwiązywaniem nierówności (91%),
- zaznaczaniem zbioru rozwiązań na osi liczbowej 98%,
- wzorami na pola figur płaskich 98%,
- figurami przestrzennymi 100%.

Uczniowie nie rozumieją poleceń do zadań (około 80% uczniów) nie operują pojęciami matematycznymi, nie wykazują się logicznym myśleniem.

Należy przypuszczać, że te rażące braki wynikają z niskich predyspozycji do przedmiotów ścisłych, a do tego młodzież zbyt mało czasu poświęca na ćwiczenie swych umiejętności, zdobytych na zajęciach lekcyjnych, w domu. Myślę iż w technikach powinna być zwiększona ilość godzin matematyki by uczniowie mogli dość sprawnie wykonywać różnego typu obliczenia.

II.1.4 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych

Analiza wyników w nauce z języka angielskiego w klasach pierwszych. W połowie września został przeprowadzony sprawdzian diagnozujący wiedzę uczniów klas pierwszych z zakresu słownictwa, gramatyki i czytania tekstu ze zrozumieniem. Test pisało 19 uczniów klasy I TMkPS i 25 uczniów klasy I TR. Zaledwie trzech uczniów z obu tych klas osiągnęło poziom średnio – zaawansowany. Średnia ocen z tego testu klasy I TMkPS wynosi 2,31, a klasy I TR – 2,18. Test wykrył bardzo duże braki w wiedzy

uczniów z podanych zakresów. 94% uczniów jest na poziomie podstawowym, co potwierdzają ich oceny końcowe z gimnazjów.

Analiza postępów w trakcie roku szkolnego. Uczniowie uczą się z podręczników 'Matura Solutions Elementary' wydawnictwa 'Oxford'. Podręcznik został dobrany do poziomu znajomości języka angielskiego przez uczniów. Uczniowie są oceniani wg PSO z języka angielskiego. Za pierwsze półrocze wyniki ocenianie są następujące: klasa I TR – średnia ocen – 2,6; klasa I TMkPS – średnia ocen 2,2. Wyniki te pokazują jak wiele problemów z opanowaniem podstawowych wiadomości ma nasza młodzież. Złożoność tych problemów jest opisana w poniższej analizie SWOT.

Analiza egzaminu maturalnego z języka angielskiego. W roku szkolnym 2007/2008 do matury z języka angielskiego przystąpiło 31 uczniów z dwóch klas technikum. Maturę pisemną zdało 24 uczniów, nie zdało 7. Procent zdawalności z obu klas wynosi 77,42%. Maturę ustną z tegoż języka zdało 100% uczniów.

Zestawienie wyników uzyskanych na maturze w roku szkolnym 2006/2007

Przedmiot	Liczba absolwentów/ liczba przystępujących do matury	Poziom podstawowy		
		liczba absolwentów przystępujących do egzaminu	najlepszy wynik w szkole w %	średni wynik w szkole w %
język angielski	24/21	9	55	30,2
język rosyjski		11	79	43,9
język niemiecki		1	32	32,0
matematyka		3	40	24,7
biologia		5	72	55,2
geografia		10	60	33,2

Zestawienie wyników uzyskanych na maturze w roku szkolnym 2007/2008

Przedmiot	Liczba absolwentów/ liczba przystępujących do matury	Poziom podstawowy		
		liczba absolwentów przystępujących do egzaminu	najlepszy wynik w szkole w %	średni wynik w szkole w %
język angielski	62/46	31	74	40,87
język rosyjski		11	77	45,0
język niemiecki		4	56	30,5

matematyka		5	58	46,5
biologia		15	56	40,67
geografia		23	72	43,22

Analiza SWOT

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▫ możliwość korzystania z pracowni komputerowych, z Internetu, z programów komputerowych do nauki języków obcych; ▫ obecność języka angielskiego w codziennym życiu uczniów poprzez media, muzykę, internet; ▫ wykorzystywanie kompetencji kluczowych do przygotowania do egzaminu maturalnego; 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ nabycie umiejętności posługiwania się komputerem w nauce języków obcych; ▫ zwiększenie poczucia własnej tożsamości; ▫ używanie zwrotów i wyrażeń w języku angielskim zaczerpniętych z mediów, internetu; ▫ zdanie egzaminu maturalnego; ▫ możliwość wykorzystania znajomości języka angielskiego w życiu dorosłym; w znalezieniu pracy;
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▫ zbyt mała liczba godzin dydaktycznych; ▫ zbyt liczne grupy; ▫ niewielka możliwość i skuteczność realizacji zajęć pozalekcyjnych ze względu na dużą ilość przedmiotów (w tym przedmioty zawodowe) i z uwagi na dojazdy uczniów do szkoły; ▫ niewiele miejsca w programie nauczania na lekcje o kulturze krajów anglojęzycznych; ▫ niewielka możliwość autentycznego kontaktu z językiem (wyjazdów, spotkań z native speaker, szkoleń zewnętrznych); ▫ nie wystarczające pomoce audiowizualne, pomoce dydaktyczne (filmy obcojęzyczne, literatura, prezentacje multimedialne); ▫ niewielka motywacja i świadomość o potrzebie znajomości języka angielskiego; ▫ nieumiejętność organizacji własnej nauki. 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ nieumiejętność komunikacji w języku angielskim w sytuacjach życia codziennego; ▫ niezrozumienie informacji zwrotnej; ▫ brak uczestnictwa w życiu społecznym i kulturowym; ▫ brak umiejętności dialogu, negocjacji; ▫ brak umiejętności korzystania i rozumienia przekazu z pomocy audiowizualnych; ▫ brak możliwości i / lub nieumiejętność korzystania ze znajomości języka angielskiego w sytuacjach życia codziennego; ▫ niedostosowanie do potrzeb rynku pracy; do radzenia sobie w życiu dorosłym.

II.2 Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów

Szkoła w cyklu nauczania przygotowuje uczniów do rozpoczęcia kariery zawodowej. Przygotowanie to realizowane jest głównie przez nauczycieli uczących przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu. W zadaniach tych uczestniczą również doradcy zawodowi.

Miernikiem wyposażenia absolwenta w kompetencje zawodowe jest egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Wyniki egzaminów potwierdzające kwalifikacje zawodowe absolwentów w roku szkolnym 2007/08 przedstawione są w tabeli.

Nazwa zawodu	Liczba absolwentów	Liczba absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu	Liczba uczniów, którzy egzamin pisemny:		Liczba uczniów, którzy egzamin praktyczny:		Liczba uczniów, którzy uzyskali dyplom
			Zaliczyli	Nie zaliczyli	zaliczyli	nie zaliczyli	
Technik rolnik	29	29	26	3	17	12	15
Technik mechanik	33	27	20	7	6	21	6

Jak widać z powyższego wskaźnik uczniów którzy uzyskali dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe jest do niski. Szczególnie niskie wyniki zdawalności zaistniały w zakresie części praktycznej. Świadczy to o trudnościach w wykonaniu zadania praktycznego. Na ten wynik pośród wielu czynników niewątpliwie miały wpływ trudności w czytaniu ze zrozumieniem i interpretacją treści zadania.

II.3 Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe;

Z rozmów przeprowadzonych z pracodawcami z zakładów w których realizowane są praktyki zawodowe i szkolenie praktyczne uczniów wynika, że w pewnym zakresie kompetencje kluczowe i kompetencje zawodowe wzajemnie się uzupełniają. Tym niemniej jednak kompetencje zawodowe wymagają poszerzenia w zależności od potrzeb i specyfiki zakładu pracy. Uczniowie bądź absolwenci podejmujący prace muszą przejść odpowiednie przeszkolenie niezbędne na danym stanowisku pracy. Posiadanie przez uczniów odpowiednich kompetencji kluczowych sprawia, że proces przyuczenia do nowego stanowiska pracy przebiega sprawniej i jest bardziej efektywne.

Analiza SWOT

Kompetencje zawodowe i kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów Szkoły

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▫ prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego blisko ucznia na terenie szkoły, ▫ organizacja praktyk zawodowych ▫ uczestnictwo w targach pracy ▫ uczestnictwo w targach rolniczych ▫ udział w salonie maturzystów ▫ motywowanie uczniów do nauki i podwyższania własnych kwalifikacji ▫ kształtowanie umiejętności przystosowania się do nowych wyzwań zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ poznanie swoich dobrych i słabych stron ▫ poznanie instytucji pośredniczących w znalezieniu pracy ▫ nabycie umiejętności autoprezentacji ▫ poznanie specyfiki zawodów ▫ poznanie wymogów i oczekiwań stawianych przez pracodawców ▫ możliwość zdobycia miejsca pracy ▫ poznanie nowych technologii ▫ poznanie możliwości dalszego kształcenia ▫ zapoznanie z ofertą i sposobem rekrutacji uczelni wyższych ▫ wzmocnienie osobowości ucznia pod kątem kształtowania kariery zawodowej ▫ nabycie niezbędnych umiejętności do poruszania się na zmieniającym się rynku pracy
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▫ małe zaangażowanie uczniów w realizację zadań, ▫ brak możliwości prowadzenia cyklicznych zajęć pozalekcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ brak osiągnięcia zachowań niezbędnych na rynku pracy ▫ brak rozwijania dodatkowych uzdolnień i podnoszenia poziomu kwalifikacji

III. RYNEK PRACY

III.1 Regionalny i lokalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki

Powiat wysokomazowiecki jest powiatem typowo rolniczym. Dobre gleby i struktura agrarna sprzyjają rozwojowi gospodarstw rolnych, w których znajduje zatrudnienia znaczna liczba mieszkańców powiatu. Rynek pracy na terenie powiatu Wysokomazowieckiego w głównej mierze opiera się na zakładach przetwórstwa rolno spożywczego. Do największych zakładów należą: Spółdzielnia Mleczarska MLEKOVITA, zakłady Mięsne FARM FOOD w Czyżewie i inne. Istotne znaczenie dla rozwoju rolnictwa i sytuacji na rynku pracy mają zakłady usługowo-produkcyjne działające w otoczeniu rolnictwa. W wielu zakładach wprowadzane są najnowsze technologie produkcyjne i urządzenia wykorzystujące elementy mechatroniki. Znaczną część rynku pracy stanowią instytucje administracyjne, oświatowe i inne niezbędne do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania społeczności powiatowej.

Z przeprowadzonych przez Urząd Pracy w Wysokim Mazowieckiem w sierpniu 2008 roku analiz wynika, że niektóre zawody, w których kształci się młodzież są nadwyżkowe na rynku pracy. Należą do nich: technik mechanik, handlowiec, stolarz, mechanik samochodów osobowych i fryzjer. Należy jednak stwierdzić, że liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów jest stosunkowo niewielka, co jest wynikiem ogólnej poprawy i dużego spadku bezrobocia. Uwidacznia się także wpływ pewnych charakterystycznych dla powiatu gałęzi gospodarki takich jak rolnictwo czy firmy zajmujące się nowymi technologiami. Natomiast można zaobserwować mniejszy rozwój przemysłu co skutkuje większą ilością zarejestrowanych bezrobotnych z zawodów technicznych (np. technik mechanik). Zawody takie jak mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, rzeźnik-wędliniarz to zawody, które umożliwiły pełną aktywizację zawodową (w badanym okresie nie było zarejestrowanych absolwentów w rejestrach urzędu pracy).

III.2 Kompetencje Kluczowe a rynek pracy

W celu uzyskania informacji o stopniu realizacji kompetencji zawodowych przez absolwentów naszej szkoły zostały przeprowadzone rozmowy z sześcioma uczniami szkoły zawodowej w zawodzie kucharz, sprzedawca i stolarz oraz sześcioma uczniami

z technikum w zawodzie technik mechanik i technik rolnik. Łącznie wypowiedziało się 12 uczniów. Z przeprowadzonych rozmów wynika, że w obecnych czasach wymagania stawiane pracownikom są coraz większe. Wiążą się one z ciągłym doszktałeniem i doskonaleniem. Kompetentny pracownik musi posiadać rozległą wiedzę, odznaczać się fachowością. Poprosiliśmy badanych o wypowiedzi określające stopień realizacji kompetencji. Ankietowani mogli zakreślić stopień bardzo duży, duży, średni, mały i żaden. Opierając się na uzyskanych danych można zauważyć, iż najczęściej wskazywany był poziom kompetencji duży i średni. Tak wypowiedziało się 64 % badanych. 24% wywiązuje się z tego zadania w dużym stopniu. Niepokoić zaś może prawie 12 % badanych, którzy nie identyfikują się z kompetencjami zawodowymi podkreślając mały bądź słaby stopień kompetencji.

III.3 Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy

W roku szkolnym 2007/08 szkołę ukończyło 163 uczniów z 62 w technikum, a z pośród nich 46 przystąpiło do egzaminu maturalnego. Z przeprowadzonej rozmowy z grupą absolwentów klas IV technikum oraz absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej wynika, że 51 z nich podjęło dalszą naukę na studiach wyższych bądź w szkołach policealnych, ok. 48 uczniów pozostało w rodzinnych gospodarstwach rolnych, 37 absolwentów podjęło pracę zgodnie z kwalifikacjami, a 12 niezgodnie z kwalifikacjami ok. 12 absolwentów wyjechało w poszukiwaniu pracy za granicą, 47 pozostają jako osoby bezrobotne, ponieważ nie podjęły pracy. Losy pozostałych absolwentów moim rozmówcom były nieznanne.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH

IV.1 Prognozy demograficzne

Z danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku wynika, że społeczeństwo powiatu wysokomazowieckiego to w przeważającej części mieszkańcy wsi (75%) skupieni wokół 376 miejscowości. Pozostała część zamieszkuje Wysokie Mazowieckie i Ciechanowiec. Są to jedyne miejscowości posiadające prawa miejskie na terenie powiatu. Sieć administracyjna to 8 gmin wiejskich: Kobylin Borzymy, Sokoły, Kulesze Kościelne, Wysokie Mazowieckie, Nowe Piekuty, Szepietowo, Czyżew Osada, Klukowo, gmina miejska Wysokie Mazowieckie i miejsko-wiejska Ciechanowiec.

Stan ludności powiatu wysokomazowieckiego ukazuje niezbyt korzystny trend spadku liczby ludności oraz pogarszającą się strukturę wiekową. Powiat wysokomazowiecki na koniec roku 2005 zamieszkiwało 59912 osób tj. 400 mniej niż na koniec 2003 roku. Spadek liczby ludności notowany jest od roku 1998, co jest rezultatem obniżenia się tempa przyrostu naturalnego, a potęgowane jest przez ujemne saldo migracji.

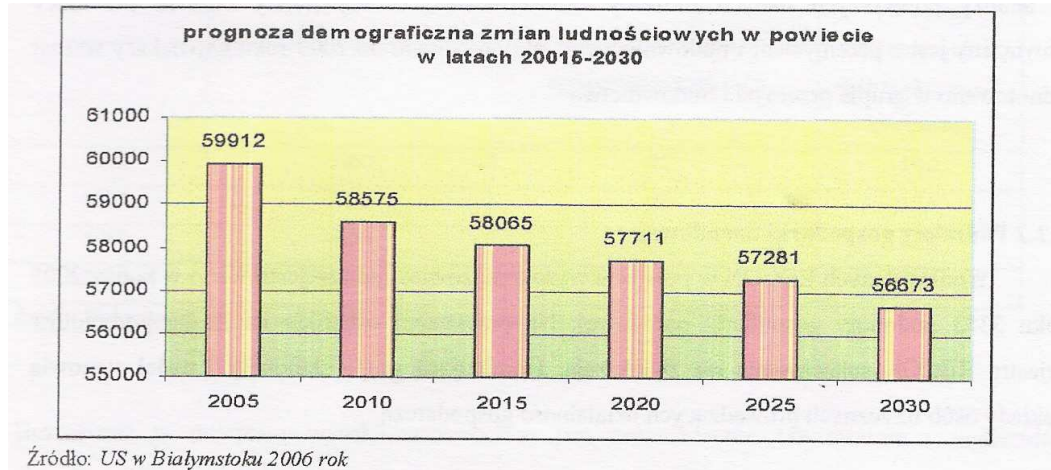
Ludność powiatu w latach 2003-2005

Rok	Liczba ludności			
	Ogółem	W wieku przedprodukcyjnym	W wieku produkcyjnym	W wieku produkcyjnym
2003	60389	15705	33425	11259
2004	60201	14500	34478	11223
2005	59912	13923	34864	11125

Źródło: Urząd Statystyczny (US) w Białymstoku 2006 roku

Niepokojącym zjawiskiem jest pogorszenie się struktury wiekowej powiatu. Spada udział procentowy dzieci i młodzieży oraz udział ludności w wieku produkcyjnym.

Prognozy demograficzne dla powiatu wysokomazowieckiego przewidują nieprzerwany spadek liczby ludności jeszcze co najmniej przez 15 lat. Liczba ludności spadnie o ok. 3.239 osób

IV.2 Współpraca szkoły z zakładami pracy

W związku z działalnością edukacyjną szkoła utrzymuje kontakty z różnymi firmami, zakładami pracy i instytucjami w celu pełnej realizacji programów nauczania, organizacji praktycznej nauki zawodu, zatrudniania specjalistów do kształcenia młodzieży. Szkoła współpracuje z poniższymi zakładami i instytucjami:

- Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita,
- Podlaski Ośrodek Doradztwa Zawodowego w Szepietowie,
- PHU EDMASZ s. j. w Wysokim Mazowieckiem,
- Enregobud 1 w Szepietowie,
- PKS Wysokie Mazowieckie,
- PHU PRIMATOR w Czyżewie,
- ZPH-U MICHAŁ w Wysokim Mazowieckiem,
- PHU Gamma w Wysokim Mazowieckiem,
- Cech Rzemiosł Różnych w Wysokim Mazowieckiem i zakłady rzemieślnicze w nim zrzeszone,
- Placówki handlowe na terenie miasta Wysokie Mazowieckie,
- Warsztaty samochodowe na terenie miasta Wysokie Mazowieckie i jego okolic,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wysokim Mazowieckiem,
- Inne.

Formy współpracy:

- Wspólne analizowanie potrzeb rynku pracy,
- Wspólne rozpoznanie potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców i pracodawców,

- Wspieranie rozwoju szkoły poprzez różne formy sponsoringu,
- Organizowanie systemu wzajemnego komunikowania się umożliwiającego przepływ informacji o postępach uczniów w nauce, szkoleniu praktycznym oraz frekwencji na zajęciach szkolnych i praktykach,
- Udział instruktorów praktycznej nauki zawodu w pracach zespołu nauczycieli przedmiotów zawodowych i zespołów wychowawców klas,
- Uczestnictwo instruktorów praktycznej nauki zawodu w posiedzeniach Rady Pedagogicznej,
- Udział instruktorów praktycznej nauki zawodu w opracowaniu Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania,
- Udział instruktorów praktycznej nauki zawodu w uroczystościach szkolnych,
- Nagradzanie najlepszych uczniów i absolwentów szkoły,
- Wspieranie uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Analiza SWOT

Współpraca Szkoły z lokalnym i regionalnym rynkiem pracy

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▫ profesjonalne doradztwo zawodowe, ▫ monitoring regionalnego rynku pracy, ▫ współpraca między szkołą a instytucjami rynku pracy, ▫ organizowanie dni otwartych szkoły ▫ udział w targach edukacji ▫ modernizacja oferty edukacyjnej, ▫ wycieczki do zakładów pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ łatwy dostęp do rzetelnych informacji o rynku pracy, ▫ umiejętność planowania kierunku rozwoju zawodowego, ▫ możliwość właściwego wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej, ▫ dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy ▫ możliwość poznania specyfiki lokalnych zakładów pracy
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▫ sporadyczna współpraca pomiędzy instytucjami zajmującymi się poradnictwem zawodowym ▫ brak koordynacji usług poradnictwa zawodowego; 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ szybko zmieniającą się rzeczywistość na rynku pracy, ▫ nieświadomość istniejących szans na kształcenie i zatrudnienie, ▫ zagrożenie wykluczeniem społecznym,

<ul style="list-style-type: none">▫ duża dynamika zmian na rynku pracy,▫ brak systematycznych badań na temat prognoz lokalnego i regionalnego rynku pracy.	<ul style="list-style-type: none">▫ brak wiedzy o tendencjach lokalnego i regionalnego rynku pracy,
---	---

IV.3 Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy

Do realizacji zadań na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy powołani są doradcy zawodowi. Doradcami zawodowymi jest dwóch nauczycieli, którzy ukończyli kierunkowe studia podyplomowe. Nie są oni zatrudnieni w ramach umowy o pracę, a swoje zadania realizują w ramach doraźnych zastępstw za nieobecnych nauczycieli, co sprawia, że nie wszyscy uczniowie są w równym stopniu objęci ich opieką.

Uczniowie mają dostęp do aktualnej informacji edukacyjnej i zawodowej na terenie szkoły. Podczas zajęć lekcyjnych poruszane są tematy: lokalny rynek pracy, zawody przyszłości, predyspozycje zawodowe, informacje o rekrutacji, radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Szkoła współpracuje ponadto z Rejonowym Urzędem Pracy, z Cechem Rzemiosł Różnych. Związane to jest z kształceniem młodzieży, lepszym przygotowaniem absolwentów do pracy lub dalszej edukacji, organizacja różnorodnych imprez także prowadzeniem kształcenia kursowego. Proponowane kierunki i zawody są ciągle analizowane i dostosowywane w miarę możliwości do potrzeb lokalnego rynku pracy. W ostatnim czasie zwiększa się zapotrzebowanie na absolwentów technikum i szkół zawodowych.

V. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Przeprowadzona analiza pozwala zidentyfikować problemy, które wpływają na poziom kształcenia kompetencji kluczowych:

1. Niski poziom wiadomości i umiejętności uczniów podejmujących naukę w szkole,
2. Brak świadomości uczniów o odpowiedzialności za własną naukę,
3. Brak u uczniów umiejętności planowania procesu uczenia się,
4. Niska motywacja uczniów do nauki,
5. Ograniczona ilość pozycji książkowych i pomocy dydaktycznych do rozwiązywania problemów edukacyjnych w sposób twórczy,
6. Uczniowie posiadają trudności w komunikowania się w językach obcych,
7. Uczniowie posiadają trudności w wyszukiwaniu i przetwarzaniu informacji,
8. Uczniowie wykazują trudności w rozwiązywaniu zadań problemowych,
9. Uczniowie wykazują dość niski poziom świadomości zawodowej,
10. Istnieje potrzeba prowadzenia zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i zdolności uczniów,
11. Występują ograniczone możliwości uczniów ze środowiska wiejskiego do korzystania z innowacyjnych rozwiązań technologicznych – Internetu.

Działania, które będą realizowane w ramach projektu SZKOŁA KLUCZOWYCH KOMPETENCJI niewątpliwie pomogą wiele z zauważonych problemów zlikwidować, bądź zmniejszy ich wpływ na końcowe efekty kształcenia.